

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه : نرجسیه (س)

شهرستان : نور آباد ممسنی

تحقیق کتابخانه ای مسابقه رشد (3)

دروغ و آثار و پیامدهای آن بر سبک زندگی

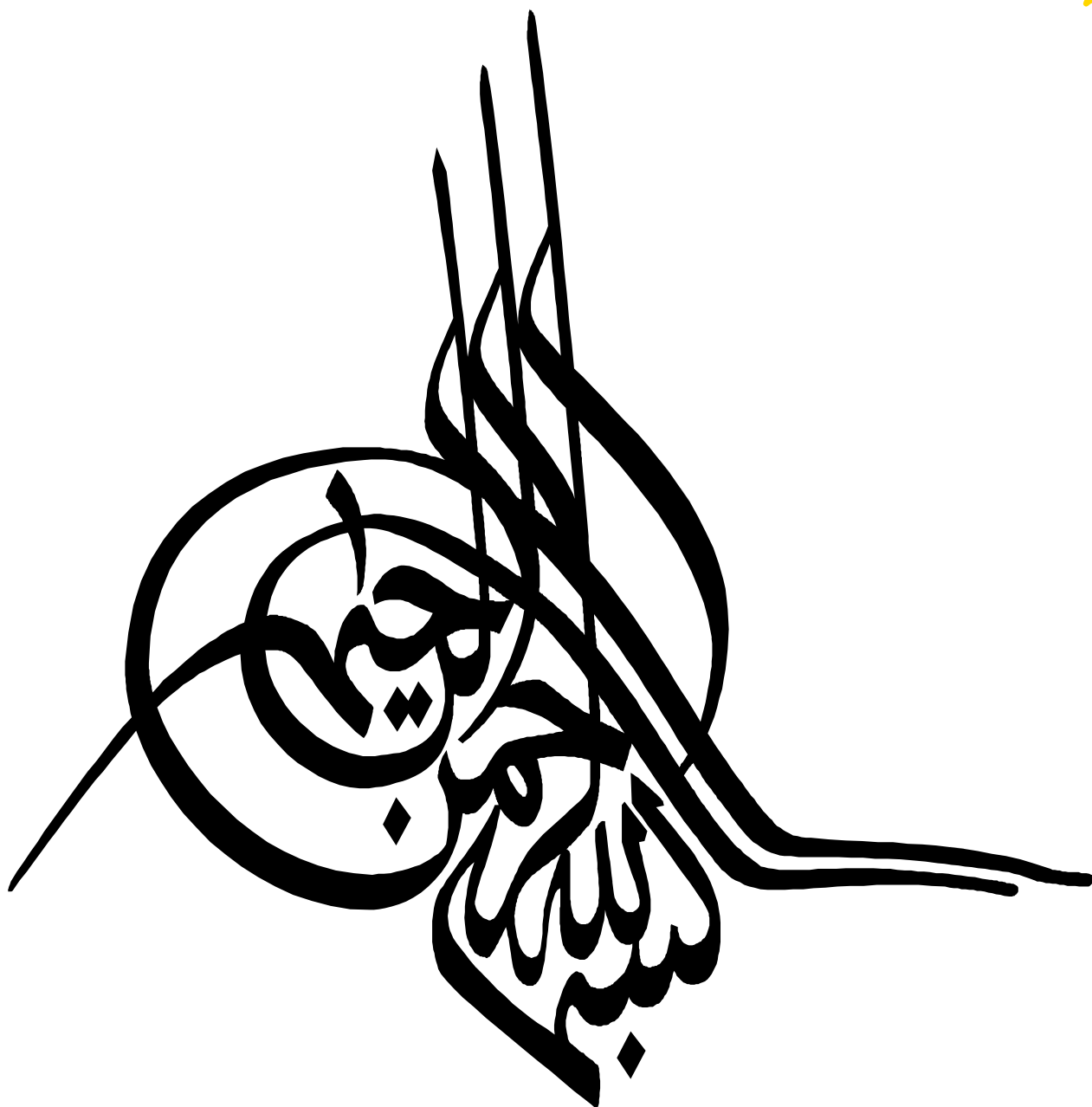
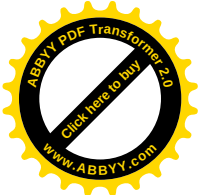
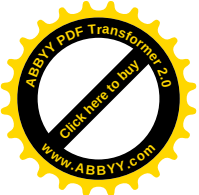
استاد راهنما :

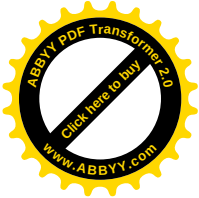
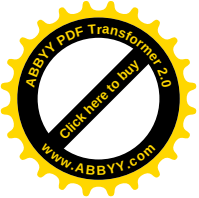
سرکار خانم فاطمه امیری

پژوهشگر ان: گل یاس

سیده سمیه هاشمی - زیور انصاری - خدیجه حسینی

پاییز 92

شورای عالی حوزه علمیه قم

مرکز مدیریت حوزه های علمیه خواهران

مدرسه علمیه : نرجسیه (س)

شهرستان : نور آباد ممسنی

تحقیق کتابخانه ای مسابقه رشد (3)

دروغ و آثار و پیامدهای آن بر سبک زندگی

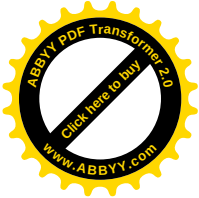
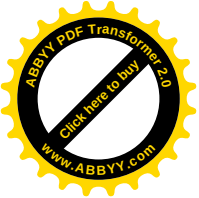
استاد راهنما :

سرکار خانم فاطمه امیری

پژوهشگران: گل یاس

سیده سمیه هاشمی - زیور انصاری - خدیجه حسینی

پاییز 92

تقدیم بہ :

شفیعہ روز بہزا، الگوی دوسرا، ام ایہما، حضرت فاطمہ

زہرا (س)

نیرہ باہی طوطی شدہ

نیرہ جانی ہر ت

باز باید رفت

تا در جان توانی ہر ت

«من هم لشکرِ خدا و هم لشکرِ اخلاق»

پس از حد و ریاس از خداوند بجان لازم میدانیم از همه عزیزانی که در انجام این

پروژه ش یاری کرمان بودند قدر دانی نموده و مراتب تشکر خود را عرضه بداییم.

از استاد بزرگوارمان سرکار خانم امیری که بارها بنای های جاومندیشان همراه ما

بودند و همچنین از خانواده ها و دیگر عزیزانی که ما را در انجام این تحقیق یاری نموده

اند بی نهایت سپاسگزاریم.

«المُصْلِحُ لَيْسَ بِكَذَّابٍ»¹ کسی که به خاطر اصلاح ، دروغ بگوید دروغگو نیست.

2- 1- بررسی دو راه علمی و عملی برای ترک دروغ

2- 1- 1- درمان علمی دروغ

این است که فرد مبتلا به دروغ گوئی باید در آثار زیانبار و مفاسد خانمان سوز دروغ بیندیشد و آیات و روایاتی که در خطرات و نکوهش از آن رسیده مطالعه نماید و علل و انگیزه های پیدایش دروغ را بررسی کند و اگر طالب کمال و سعادت مادی و معنوی خویش است با مجاهدت و مراقبت در گفتار خود بکوشد که دروغ را ترک کرده و بیماری دروغ گوئی خویش را درمان نماید.

حضرت علی(ع) می فرماید: «عَلَّهِ الْكَذِبُ أَقْبَحُ عَلَيْهِ»² بیماری دروغ زشت ترین بیماری است .

2- 1- 2- درمان عملی دروغ

این است که دروغ گو برای علاج خویش باید گفتار و اراده خود را کنترل کند و مواظب باشد هزگر دروغی از او سر نزنند و هر چند فوائد زیادی در آن می بیند و سعی کند همیشه راست بگوید هر چند به زیان و بر خلاف میل او باشد و به اصلاح تروی در کلام (سنجیده سخن گفتن و تفکر قبل از کلام) داشته باشد.³

حضرت محمد (ص) می فرمایند:

« كَبُرَ خِيَانَةٌ إِنْ تُحَدَّثَ أَخَاكَ حَدِيثًا هُوَ لَكَ مُصَدِّقٌ وَأَنْتَ لَهُ فِيهِ كَاذِبٌ »⁴

چه خیانت بزرگی است که به برادرت چیزی بگویی که او تو را تصدیق کند و تو به او دروغ گفته باشی.

دروغ شاعر :

خسروی هر وی از معاصران عبدالرحمان جامی بوده و این بیت از اوست :

بستان حسن را گل روی تو آب داد گوش بنفشه را سر زلف تو تاب داد

نوشته اند که او گفت : پدر من در وقت ختنه کردن من طعامی را ساخته بود که در آن صد من زعفران به کار برده بود.

حاضران گفتند : این همه زعفران در کدام طعام به کار رفت ؟ گفت : چهل من در

برنج، سی من در نخود آب، ده من در قلیه بای بغراء (نام آشی است) ، ده من در حلوا

¹ - محمد رضا مهدوی کنی، اخلاق عملی ، ص 268

² - همان ، ص 258

³ - غلام حسین رحیمی اصفهانی ، درسهایی از اخلاق اسلامی ، جلد 4 و 3 ، ص 28

⁴ - عبدالله شیر، اخلاق ، ص 233

، گفتند : این نود مَن شد ده مَن دیگر را در کجا به کار بردند ؟
خسروی ، فرو ماند و به فکر کردن پرداخت، بعد از مدتی سر برآورد و به نشاط
تمام گفت : یافتم ده مَن دیگر را در قطاب به کار بردند.^۱

حضرت رسول اکرم (ص) فرمود :

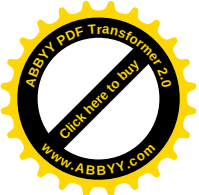
« الْمُؤْمِنُ إِذَا كَذَبَ مِنْ غَيْرِ عَذْرِ لَعْنَهُ سَبْعُونَ أَلْفَ مَلَكٍ وَ خَرَجَ مِنْ قَلْبِهِ نِتْنٌ
حَتَّى يَبْلُغَ الْعَرْشَ فَيَلْعَنُهُ حَمَلَةُ الْعَرْشِ. »^۲

هرگاه مؤمن بدون عذر دروغ بگوید هفتاد هزار فرشته او را لعنت می کنند و از
قلبش بوی گندی بیرون می آید که تا به عرش می رسد آنگاه نگهبانان عرش بر او لعن
می فرستند.

و یکی دیگر از راههای عملی برای درمان دروغ ترک همنشینی با دروغگویان و
مجالست با صالحین می باشد.

۱ - علی اکبر صداقت ، یکصد موضوع پانصد استان ، ص ۲۴۹ ، به نقل از لطائف ، ص ۴۱۴

۲ - محمد رضا مهدوی کنی ، اخلاق ، عملی ، ص ۲۵۷

نتیجه گیری

دروغ از آفتها و آسیبهای فردی انسان است. دروغ، در دنیا و آخرت انسان را از رحمت الهی محروم و در میان مردم بی اعتبار می کند. دروغ، اعتماد عمومی را سلب و جامعه را به بیماری نفاق دچار می سازد و جالب ترین نکته ای که در روایات آمده آنکه، علت اصلی دروغ عقده حقارت و خود کم بینی دروغ گوست.

دروغ از دیدگاه قرآن بسیار زشت و ناپسند است تا جایی که انسان را از مقام شامخ انسانی و ملکوتی تنزل داده و در ردیف شیاطین قرار می دهد.

به طور کلی در انواع دروغها یک علت مشترک است و آن «ضعف» انسانها می باشد و این ضعف در مراحل مختلف خود را نشان می دهد، مثل اینکه گاه انسان توان حقیقت گوئی را ندارد و با دروغ بر ضعف های خود پرده می کشد.

اصولا دروغ و افتراء مایه بدبختی و شقاوت است درباره هر که باشد تا چه رسد به این که درباره خداوند بزرگ صورت گیرد که گناه و آثار سوء آن مضاعف می گردد.

از جمله خطرات دروغ آن است که عمر را کوتاه و شخص را خوار و ذلیل می کند

اوج فاجعه آنجاست که دروغ را علامت زیرکی و راستگویی را علامت بی عرضگی بدانند و نمی دانند که دروغ خلاف فطرت آدمی است.

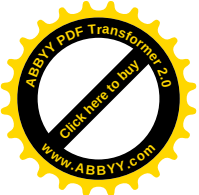
غیر از زیانهای دنیوی دروغ گویی، زیان ذلت و زبونی، خوار و ذلیل شدن و پست و سبک گردیدن، عذاب و مجازات اخروی نیز از جمله زیانها و عقوبتهایی است که تا زیانه وار بر جان و روان دروغگو در دنیا و آخرت نواخته می شود.

از دروغ بهره یزید و از دروغ در نزد فرزندان و پیروان بیشتر بهره یزید، زیرا در این صورت دروغ تصاعد عددی و هندسی پیدا می کند و یک دروغ مساوی با چندین دروغ می شود. پس در توبه عجله کنیم که مرگ در کمین است.

منابع و مأخذ :

* قرآن کریم،

- 1- احسان نبخش ، صادق ، سی گفتار ، چاپ اول، جلد دوم ، انتشارات نشر صادقین ، 1375
- 2- اینترنت : آدرس سایت www.hawzah.org
- 3- تألیف گروه اخلاق ، آداب اسلامی 1 ، انتشارات تدوین کتب درسی، 1378
- 4- حسینی دشتی، مصطفی ، معارف و معاریف ، جلد 5 ، چاپ سوم ، انتشارات مؤسسه فرهنگی آرایه ، 1379
- 5- حبیبی تبار، جواد، گام به گام با راه خودسازی ، چاپ اول ، انتشارات نشر گام به گام ، 1381
- 6- رحیمی اصفهانی، غلامحسین ، درسهای از اخلاق اسلامی ، جلد 4، 3 ، چاپ دوم ، انتشارات عسکریه ، 1374
- 7- شیرازی، محمد، احمد، اخلاق اسلامی ، چاپ هفتم ، انتشارات یاس زهرا (س) ، 1380
- 8- شبر، عبدالله ، اخلاق ، چاپ هشتم، انتشارات هجرت ، 1381
- 9- صادقی اردستان ، احمد، اخلاق زن و شوهر و تنظیم خانواده ، انتشارات حافظ نوین، 1370
- 10- صداقت ، علی اکبر ، یکصد موضوع و پانصد داستان ، چاپ اول، انتشارات ناصر، قم 1379
- 11- کلینی، محمد بن یعقوب ، اصول کافی، جلد 2 ، انتشارات اسوه ، 1386
- 12- کلینی، محمد بن یعقوب ، اصول کافی، جلد 4 ، انتشارات اسوه ، 1386
- 13- مترجم فقیهی ، علی اصغر، نهج البلاغه شریف رضی ، چاپ دوم، قم، انتشارات مشرقین ، 1380
- 14- مجلسی ، محمد باقر، بحار الانوار، جلد 72 ، انتشارات دارالکتب اسلامیة ، قم 1385
- 15- مجلسی ، محمد باقر ، بحار الانوار، جلد 69 ، انتشارات دارالکتب اسلامیة ، قم 1385
- 16- مجلسی، محمد باقر، بحار الانوار، جلد 77 ، انتشارات دارالکتب اسلامیة ، قم 1385
- 17- مکارم شیرازی ، ناصر ، تفسیر نمونه ، جلد 11، چاپ بیست و پنجم ، انتشارات دارالکتب السلامیه قم ، 1385
- 18- مکارم شیرازی ، ناصر ، تفسیر نمونه ، جلد 2، چاپ بیست و پنجم ، انتشارات دارالکتب السلامیه قم ، 1385
- 19- مشکینی ، درسهای اخلاق، چاپ اول، انتشارات پارسایان ، قم . 41376
- 20- مدیر مسئول ، سوزی ، مهری، فصلنامه شورای فرهنگی اجتماعی زنان 5
- 21- مکارم شیرازی ، ناصر، زندگی در پرتو اخلاق، انتشارات نسل جوان ، قم ، 1369
- 22- محمدی ، حمید، مفردات قرآن، چاپ اول انتشارات مؤسسه فرهنگی دارالذکر، 1380
- 23- مهدوی کنی، محمد رضا، نقطه های آغاز در اخلاق عملی، چاپ هشتم ، انتشارات دفتر نشر فرهنگ اسلامی

- 24- نوری ، محمد رحیم، مبانی اخلاق، چاپ اول، انتشارات خورشید باران ، قم ، 1383
- 25- نوروزی ، محمد ، آسیب شناسی رفتاری انسان از دیدگاه قرآن، انتشارات دفتر تبلیغات اسلامی، قم ، 1384
- 26- نراقی ، احمد ، معراج السعاده ، چاپ هفتم، انتشارات هجرت ، 1379